

פרשתי בשלח השע"ה

פרשתי השבוע לאנשים שחושבים קצת יותר...

גיליון מס' 221

בסימון: "האדם" - עץ השדה"

כניסת שבת:
ירושלים: 16:36
ת"א: 16:50
חיפה: 16:40
באר-שבע: 16:54
יציאת שבת:
ירושלים: 17:50
ת"א: 17:51
חיפה: 17:50
באר-שבע: 17:52

יריית פתיחה / אישי פרי

מבכר הוא לחדול או להמשיך לשלב ב' ולא לאזור חושים ולהתמודד עם המצב הקיים.

ועצוב, כמה עצוב, שאדם נוטה להכריע בנושאים הרי-גורל ומרחיקי-לכת בגלל רגע של היסטריה!

הסכסוך הישראלי - פלסטיני כבואה.

נתן זך, המשורר לשעבר, כדוגמא, רוצה

לפתור את הסכסוך הכל-כך

סבוך הזה בשיטת ה'זבנג

וגמרנו'. מבלי להביט מטר

אחד קדימה. כלומר: שבענו

מרורים מהמצב הנוכחי הבה

ונמצא את הפתרון בחזון

ה'שלום' הנוצץ אך החלמאי.

השאלה הנשאלת, שאיננה

בת-בריתה של הימין או של

השמאל, הנה שאלה לוגית

יבשה: האם באמת אכן

פועלת השיטה אקטיבית? כלום אכן יבוא

שלום עלינו וכבר לא נראה דם ליד 'גשר

מעריב' אנחנו רק מרחיבים את הסכסוך

לממדים גדולים יותר?

אלא מה? ההימלטות מהתמודדות היא חזון

<<< המשך בעמוד הבא

1. מכתב לנתן זך!

"ולא נחם אלוקים", מעידה התורה, "דרך ארץ פלשתים, כי אמר: פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה". ומעודי נפעם אנוכי: "ושבו מצרימה? האמנם דברים ככתבן; האם המחסה הראשוני מפני מלחמה עם פלשתים הוא דווקא בקן-הצרעות המצרי - המקום שכה נאנקו בו וכה כמהו לצאת ממנו אל הדרור? משתומם אנוכי!

נשיל האדרת מעל הדברים העמומים:

דומה, שלא רק במצריים.

האינסטינקט האנושי הוא

לברוח מקושי כמפני אש

אוכלת אל מבטחים. האם

שם באמת מצויה ההצלה

והפדיון? שאלה קשה. בדרך

-כלל נהפוך הוא:

המערבולת רק מתחילה. אלא מה? שהאדם

נחפז, ממחר לברוח מהאתגר. אבל שוכח הוא

את אחריתו המרה כפליים.

נוהג הוא האדם, החלש, לתת גט-כריתות לשעת קושי.

"דורנו פועל בשיטת ה'זבנג וגמרנו'. מבלי להביט מטר אחד קדימה. עצוב, כמה עצוב, שאדם נוטה להכריע בנושאים הרי-גורל ומרחיקי-לכת בגלל רגע של היסטריה!"

השבוע בגליון:

4

מעיראק תצא תורה:
ספר תורה שהגיע מהמודיעין העירקי למשרד החוץ

האדם והעץ:
על הקשר בין העץ לחנוך האדם.

3

חינוך או עסק?:
דברים נוקבים של מן החזון איש לראש ישיבה

סיפור מארץ עוץ:
שיר חינוכי לרגל ט"ו בשבט

4

הגיליון י"ל ע"י:

"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

גיליון "פרשתי השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: הרב אברהם ישראל פרידמן ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

בגדר מצוות ביעור חמץ

בגמרא (ביצה ז, ב): "זאי כתב רחמנא חמץ משום דראוי לאכילה אבל שאור שאין ראוי לאכילה אימא לא". כלומר: אילו הייתה כותבת תורה רק חמץ - היה בדעתי לומר שרק הוא חייב בביעור כבר בשיעור כזית, משום שראוי הוא באכילה, אך שאור שעדיין לא ראוי לאכילה בדעתי היה לומר שלא חייב בביעור בשיעור זה (או שלא אסור בכלל - ראה שיטה מקובצת על אתר).

ולכאורה יש להבין מה שורש צד זה שדווקא דבר שראוי באכילה יהיה חייב בביעור, ואילו לא ראוי לא יתחייב בכך.

אכן הדברים מאירים כקילורין לעיניים לפי מה שכבר למדנו בעלי התוספות בראשית מסת פסחים כי כל עילת חובת חמץ לבדוק החמץ ולבער נעוצה בחשש שמא יבוא לאוכלו, והוכיחו דבריהם מן גמרא ערוכה ומפורשת שם (יא, ב) ממנה משתמע ברורות כי החשש שמא יבוא לאוכלו וחובת הביעור תלויים אפוא זה בזה. ומעתה זהו שנקטה הגמרא שדווקא חמץ יהיה חייב בביעור משום שראוי באכילה - שהרי חשש האכילה - הוא-הוא **שורש חובת הביעור!** [אלא שלאור זאת נקשה מה מסקנת הדברים ומהי ההבנה שהשתנתה במסקנה? ולכאורה ימצא שמסקנת הגמרא לא כבעלי התוספות. אכן כבר בעבר ביארנו בחידושינו על אתר, כי גם אליבא דהתוספות, עדיין ישנה לעילה של 'בל יראה' - כדעת רש"י]

ובדרך זו היה נראה לבאר את דברי הגמרא בהמשך שבית שמאי ובית הלל נחלקו אם אנו לומדים ביעור מאכילה לגבי שיעור החיוב, או לא. וכבר ראיתי ביחכמת מנוח' שכתב כי וודאי אין הכוונה כאן על לימוד לכל דבר ועניין הכפוף לכללי הלימוד המקובלים ('היקש, גזירה שווה ועוד), אלא יש כאן לימוד בעלמא. ולדברי בעלי התוספות ניחא היטב ההקשר בין השניים: דהיינו - שאנו לומדים ביעור מאכילה, כי האכילה היא טעם חובת הביעור והשניים חופפים זה לזה ממש. אולם בית שמאי שנוקטים שלא לומדים זה מזה שמא חולקים על כך. אלא שעדיין צריך עיון מדוע התוספות בפסחים עצמם לא הביאו גמרא ערוכה זו המביאה אסמכתא עזה לדבריהם. ועיין.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

של תאבי הותרת חותם בדברי-הימים. לא ניתן להם את זה על חשבוננו. לא ניתן להם לעשות 'ניסויים' בבני אדם.

החזון איש, זכר צדיק לברכה, לא היה רק אחד מדמויות ההוד שידע עם הנצח. הוא היה גם 'חכימא דיהודאי'.

לראש ישיבה שחילה את פניו בשאלה האם לסלק תלמיד סורר מן המוסד, השיב בחריפות, אולי בלתי-אופיינית:

"אם הוא מפריע לך, תיקח אותו אתך, תעלה על אוניה ותשליכו ללב ים, ודי".

מה, בעצם, לימד אותנו אביהן של ישראל?

שאסור לנו לתת לרגעים סהרוריים לנווט את תהלכות חיינו ולהכתיב את סדר יומנו. צריך לחשוב מטר אחד קדימה. אחרת, נמצא עצמנו במצב שבו במקום להיחלץ מהבעיה אנו מעבים אותה עשרת-מונים!

אין ספק, ש'נער מתמודד' הוא אחד מהאתגרים הבלתי-פשוטים הניצבים לפתחו של דור אחרון עני בדעת.

ההכרעה הספונטנית נטולת הסברה נוטה לסלק את הנער מהמוסד, אלא שבכך הבעיה בעצמותה לא באה על פתרונה. היא רק נדחקה אל מחוץ לכותלי המוסד החינוכי.

השאלה המרכזית היא, מה יקרה בפרק ב' בסדרה. האם מהלך זה באמת יביא את המזור הרוחני או שהוא ירחיק את הנער הסורר קילומטר נוסף ויהפוך אתו לסורר עוד יותר.

אלא מה? שהשכל לא פועל. רק הרגש הרגעי הלוהט לטפל בנער ה'מופרע', כביכול, מלמעלה, כמו היה אובייקט בלתי-תקין.

וברגע שקט של מחשבה, כאשר הטעות הפטאלית נקלטה, זה כבר מאוחר. מאוחר מידי. התברר אפוא כי היד הייתה קלה מידי על ההדק.

כמה אנושי, כמה אבסורדי.

"פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה" - מפציע כל פעם מחדש.

דור דור וגרסתו. ואין, אין כל חדש תחת השמש.

רגע של מחשבה /

"האדם - עץ השדה"

"האדם - עץ השדה", - הוא אחד ממשפטי הפלאים שקנתו שביתה במוחנו, ונהר של מלל נשפך בכדי לבאר את פשרם. הנה לכם רעיון חדש ומקורי:

"אם נותנים לילד לצמוח ולגדול מבלי לבנות אותו", כותב גאון המוסר ואמן הנפש, הרב שלמה וולבה בהקדמת ספרו 'זריעה ובניין בחינוך', - "הוא יוצא פרא אדם. אם בונים את הילד מבלי להתייחס אל כח הצמיחה שבו - עושים ממנו רובוט. הצירוף של שני הדברים יחד", קובע ה'משגיח' הנודע, "של כח הצמיחה ומעשה הבניין, זהו החינוך".

במקום אחר בספר הוא כותב על החשיבות שראו חז"ל בחינוך הנער בגיל הרך: "ברכה בקול רם במתינות וכוונה, שותלת אמונה בילד".

להברי הרב וולבה, אין צורך להרחיב, הקשר בין השניים מחוור כשמלה: דרך גידולו של בן-האנוש זהה בדיוק לזה של העץ. אמנם איננו עץ, אבל הוא חי על בסיס היסודות הרוחניים אותם זורעים בו הוריו ומחנכיו. כח הצמיחה - בלשון הזהב של הרב וולבה.

אכן "האדם - עץ השדה"!

מגיש: אלי כהנא

נקודה טובה.

[נ]פגע וברח!

רחוב ישעיהו, בני ברק. השבוע.

רכב ה'סקודה' שישעט במורד הרחוב, פגע מבלי משים לב בעובר-אורח שספג חבטה עזה.

משיצא הנהג הפוגע לשאול בשלומו של הנפגע, המשיך הלה בהליכתו, המדדה חשוב לציין, וביקש להפיג את המתח של הנהג הפוגע וכנראה גם להסיר ממנו עול תשלומים:

"הכול בסדר, אתה יכול להמשיך הלאה".

לא ייאמן!

חינוך חקלאי/ לרגל ט"ו בשבט

ערב ראש השנה לאילנות, הרב יחיאל פליסקין, ראש 'שתולים' - מרכז העצמה תורני לצעירים' בשיר חינוכי

סיפור מכת"י ישן נושן, מקלף מחורר ומעלה עשן. שני חברים חיו בקיבוץ. אי שם בארץ עוץ. האחד גדי החקלאי. וחברו יורם הבנאי.

לשניהם היו אישה וילדים. שניהם כאמור היו ידידים. רצו השניים לראות מילדיהם. מלא כף נחת עוד בחייהם. שלחום אפוא לבית הספר. להחכים וללמוד אמרי שפר.

אולם לאחר שנים ארוכות. ראו הבדל עצום בין ההצלחות. ילדיו של גדי פרחו ועלו. למלומדים היו וחכמים גדלו. ואילו צאצאי יורם הבנאי. אין מוזכרים אלא לגנאי.

לימים ישבו שני הרעים. בשעה של הפסקה באמצע החיים. ושאל יורם את גדי. שאלה לי אל תכחד ידידי. מדוע ילדיך היו לפרחים. ובערוגתי צמחו אך קוצים וחוחים.

הקשיב החקלאי, שמע וסבר. אומר לך פשר הדבר. כבנאי אתה רגיל לסדר. אבן על אבן לא פחות ולא יותר. הכל ברור, הכל מתוקתק. תאריך להתחלה, ולסיום מדויק.

גם את ילדיך ניסית לבנות. דף אל דף, אות לאות. אולם אז הרגישו הבנים. כילדי מצרים שהושמו בין לבנים. המח נחנק, הלב התפלץ. חיכו לרגע בו יוכלו להחליץ.

אז יצאו לחפשי, לדרורות. עם החברים על הגדרות. אני לעומתך, איש האדמה. אצלי לא זו המגמה. זורע אני, השתדלות עושה. עיני לגשמי שמים נושא.

נותן לכל צמח מרחב. שלא יחנקו אותו אחיו. הצמח נובט, כשמגיע הזמן. משגשג ועולה, לכאן ולכאן. גם ילדים, לנמשל הגעתי. משולים לצמחים, כך שמעתי.

אותם אנו נוטעים ומשקים. אין כללי ברזל הדוקים. נתתי להם לנשום ולבלב. כל אחד לפי נטיית לב. וכך כשעת הקציר הגיעה. מתברר כמה נכונה ההשקעה. כל אחד היה לאילן מושלם. לא יזיום כל רוחות שבעולם.

מרתפי עיראק למשרד החוץ

ספר תורה בן 200 שנה שנמצא במודיעין העיראקי (בתמונה) נכנס השבוע במעמד חגיגי למשרד החוץ בירושלים * כל הפרטים

במעמד רב-רושם וייחודי מסוגו, נחגגה השבוע במשרד החוץ הכנסת ספר תורה - הראשון - למשרד שבגבעת רם בבירה. אבל ספר התורה בעצמו צופן מאחוריו סיפור מרתק וייחודי מסוגו.

מקורו של הספר הוא בכורדיסטן והוא כתוב בצורה מיוחדת האופיינית לאזור זה. הספר כתוב על עור צבי בניגוד לרובם המוחלט של ספרי התורה הכתובים על עור של פרה.

הספר נכתב בדיו אשר הוכן מרכז של מיץ רימונים שגם הוא מיוחד ואופייני לאזור צפון עיראק. הספר נמצא ע"י חיילים אמריקאים במרתפי הארכיון של עירק בבגדד לאחר עשרות שנים ששהה שם, והוא אף נושא חותמת של המודיעין העירקי בספר שמות, מצדו האחורי של הכתב. משם,

לאחר מלחמת המפרץ השנייה, הספר הגיע לשגרירות ישראל בירדן ולאחר מכן הגיע למשרד החוץ בירושלים.

הספר עבר לאחרונה שיקום ארוך בן שבעה חודשים אצל סופר סת"ם ירושלמי והוכשר לקריאה. ההערכה היא כי הספר הוא בן כמאתיים שנים. תיק הספר התקבל ממשרד ראש הממשלה בסיוע של מנהלת חטיבת משאבים חומריים, צביה הר"ץ. ת. יתה כנסת ספר התורה. שמעון, לאחר שהוברח לישראל צ' לום : אלרם מנדל, משרד החוץ מחלאב, סוריה. וגם הוא עבר שיקום.

הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א נשא במעמד הנרגש דברים קצרים וחמים: "אשריכם שאתם שותפים להכנסת ספר תורה למקום זה. כבר כתוב בחז"ל שעם ישראל מאורס לתורה כמו חתן וכלה. איפה התרבות היוונית, איפה הרומית, רק העם היהודי שרד. יותר משעם ישראל שמר על התורה, התורה שמרה על עם ישראל."

"אני רוצה לברך את כבוד השר", סיים הראשון לציון שליט"א, "על האהבה וההערכה שלו למסורת המיוחדת ולוואי שלכל הממשלה תהיה אהבה שכזו."

השר ליברמן אמר במעמד: "סיפור ספר התורה מגלם את הגורל היהודי טוב יותר מכל סיפור אחר. במשך 200 שנה התגלגל מכורדיסטן, דרך מחסני המודיעין העירקי, לירדן ועוד עד שהגיע לכאן. כמו העם היהודי שמכה ושרש בארץ באמונה ועוצמה"

מנהל מחלקת המשק, אמנון ישראל, היה מעורב בתהליך שיקום הספר. בהתייחסו לחגיגה אמר: "כל קהילת המתפללים בבית הכנסת של משרד החוץ נרגשים מאוד. במשרד החוץ לא היה לנו עד היום ספר תורה בכלל."

"אנחנו נוהגים לערוך בבית הכנסת של המשרד טקסי בר מצווה לילדי העובדים והחלטנו שמן הראוי שיהיה לנו ספר תורה עם סיפור היסטורי כזה."

מרגש.

רק השבוע, ערב ט"ו בשבט: מתנה מיוחדת לקונים פיצוחים ופירות יבשים גועל 50 ₪ - עד גנור המולאי!

פיצוחים * פירות יבשים * קטניות
תבלינים במשקל * מתקנים
* פופקורן בקרמל *
קליית הפיצוחים במקום
המחלקה למוצרי אילנות
רח' מלכי ישראל 5 ירושלים
טל. 02-5385047